

Az úgy volt – ahogy *Janikovszky Éva* nyomán a róla elnevezett meseíró-pályázat és egyben az író egyik leghíresebb könyvének címe mondja –, hogy 2004-ben a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár fennállásának századik évfordulóját ünnepelte. E különleges jubileum alkalmából és a 2003-ban elhunyt író, Janikovszky Éva iránti tiszteletből, néhány lelkes könyvtáros munkatársunk kezdeményezésére, a Móra Kiadó és a Bábolna Rt. támogatásával újtára indult a Janikovszky Éva meseíró-pályázat. Ma, 2013-ban, a tizedik sikeres pályázati év lezárása után, pillantsunk vissza egy kicsit a kezdetekhez, tekintsünk végig az elmúlt tíz éven!

A pályázat célja már a kezdetektől egyértelmű volt: felhívni a figyelmet a mese fontosságára, ezen keresztül pedig az irodalom jelentőségére. Igazi könyvtári feladat, hogy a jövő generációját, a gyerekeket olvasásra-írásra buzdítsuk, hogy a mesét, a meseolvasást, a mesemondást, a meseírást fontosnak tartssuk, értéknek tekintsük.

Hogy miért olyan fontos a mese? Mert általa tanulunk meg szöveget hallgatni és értelmezni, a fantáziánkat használni, történeteket mesélni, egyszóval gondolkodni. Általa tökéletesítjük együttérzésünket a hősökkel, a legyőzöttekkel, a reménytelen helyzetbe kerülőkkel, azonosulunk a bátrakkal, eszesekkel, szépekkel, jókkal, értjük meg a tévedéseket, sőt a bűnöket, és tanuljuk a megbocsátást is. A meseíró-pályázatot azoknak a gyerekeknek indítottuk újtára, akik nemcsak mások történeteit olvassák érdeklődéssel, hanem saját maguk is szívesen találnak ki történeteket, mondanak vagy írnak meséket. A személyes élményeken, fantázián és kreativitáson alapuló történetmesélés, a meseírás a gondolatok megfogalmazására, rendszerezésére szolgál, ami kiforrott nyelvi rendszert és gazdag kifejezőkészséget feltételez. Sok készség és képesség, emocionális adottság együttes, magas szintű alkalmazását igényli ezért a gyerekektől.

A meseíró pályázatot kezdetektől fogva két korcsoportban hirdettük meg, külön a hat–tíz évesek és a tizenegy–tizenhat évesek számára. A jelentkezők bármilyen témát választhattak, nem állítottunk semmilyen tematikai megkötést. Már az első évben, amikor még csak budapesti gyerekek részére szólt a felhívás, négyszázharmincnégy pályamű érkezett. A visszajelzésekből, érdeklődő telefonokból és levelekből kezdetől fogva sejteni lehetett, hogy nagy érdeklődés mutatkozik a pályázatra az ország határain belül és túl egyaránt. Ahogy teltek az évek, úgy forrta ki magát a pályázat szabályrendszere is a megszerzett tapasztalatokra építve. Végül egy pályázó csak egy, maximum öt A/4-es oldal terjedelmű, nyomtatásban még meg nem jelent, géppel írt pályaművel indulhatott.

Fontos szót ejteni arról a támogató háttérrel és összefogásról, ami a pályázat népszerűsítését segítette. A hagyományos formákon (különböző tévé- és rádióműsorokban és a nyomtatott sajtóban történő médiamegjelenések, honlap, plakát, szórólap) kívül lelkes, tette kész, fáradtságot nem ismerő pedagógusok, könyvtárosok és könyvtárosok hirdették felhívásunkat saját településükön, a számukra otthonos közegben, ismerős gyerekek között az egész országban. Nemcsak kedvet csináltak a részvételhez, hanem gondolták „gyerekeik” pályaműveit, segítettek a legépelemben, a beküldésben és a pályázat sorsának nyomon követésében is. Kiváló példája volt ez a pályázat a különböző oktatási és kulturális intézmények közös célért való, gyümölcsöző együttműködésének is.

A beérkezett írásokat a könyvtárosokból álló előzsűri válogatta szét és minősítette.

A továbbjutók a szakmai zsűrihez kerültek, amelynek tagjai a díjak odaítéléséről döntöttek. Többen is részt vállaltak a szakmai zsűri munkájában, úgy mint *Nógrádi Gábor* író, *Tóth Krisztina* író, költő, *Rigó Béla* író, költő, a *Kincskereső* magazin szerkesztője és *Szepes Erika* irodalomtörténész.

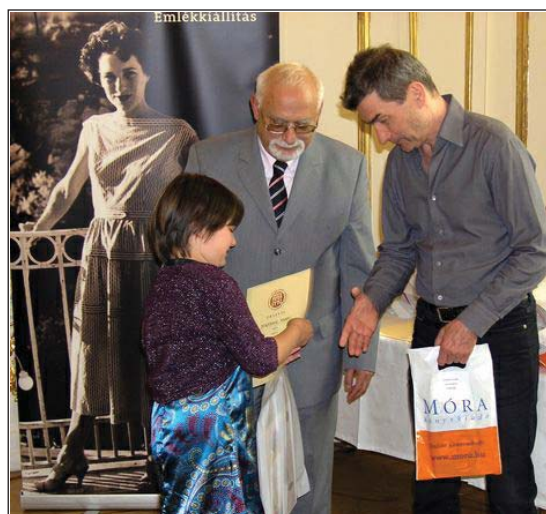
Tíz év a mesedivatok tekintetében hosszú idő, ez a beérkező pályaműveken is érződött. A Harry Potter-történetek időről időre éppúgy megjelentek, mint a science fiction elbeszélések. A két örök klasszikus mesetípus egyik évben sem hiányozhatott: a hagyományos varázsmeséké királyfiakkal, királylányokkal, csodatévő tárgyakkal és állatokkal, ahol minden megtörténhet és a legképtelenebb és legreményvesztettebb helyzetek is megoldódhatnak; valamint az úgynevezett „nem-meséké”, melyek igaz történetek rólunk, életünkről, hétköznapijainkról, amelyek kinek-kinek annyira sajátjai, hogy mások számára szinte mesévé válnak. A valóságmesék birodalma – mely a pályázat névadója, Janikovszky Éva írói stílusát is meghatározta – néha vidám, olykor szomorú, megrázó, felkavaró volt, mint saját életünk történései is. Fel kell

figyelnünk arra a jelenségre is, hogy a valóságmesék témái között egyre súlyosabb kérdések merültek fel, olykor megdöbbentően érett, felnőttes gondolkodást sugalló megoldásokkal. Bízunk benne, hogy a történet leírása, újra átgondolása előrébb vitte a szerzőt a probléma feldolgozásának nehéz útján.

A szakmai zsűrihez továbbjuttatott pályázók mindegyikét évről évre meghívtuk a központi könyvtár szívet-lelket gyönyörködtető neobarokk palotatermeibe, az ünnepélyes eredményhirdetésre. Nagy megtiszteltetés és öröm számunkra, hogy a gyerekek és szüleik, tanáraik ellátogatnak hozzánk ezen a napon az ország legkülönbözőbb pontjairól, de még a határon túli magyar közösségekből is, hogy részt vegyenek az ünnepi eseményen és megnézzék könyvtárunkat.

Az elmúlt évtized során folyamatosan felmerült bennünk, szervezőkben, a kérdés: érdekel egyáltalán ez még ma valakit? Az internet, a rajzfilmszatórnák, az érintőképernyős okostelefonok, a chat és a blog világában, ahol az egyszerűsítésre, rövidítésre és tömörítésre törekszünk, folyamatosan racionalizálunk, vajon akad-e majd olyan gyerek, aki kihívásnak tekinti a meseírást, és szívesen részt vesz egy ilyen típusú versengésben?

Az idei évben az összesen ezerkétszáz pályaműből végül száznyolcvankilenc továbbjutónak szoríthattunk, és harmincöt díjat osztottunk ki az ünnepélyes eredményhirdetésen. A tapasztalatok és eredmények azt bizonyították, hogy aggodalmunk alaptalan volt, szerencsére a gyerekek és a kamaszok is szívesen írnak mesét, történeteket, örömmel próbálják ki magukat egy könyvtári környezetben zajló versenyhelyzetben. Nagy öröm, óriási felelősség és hatalmas munka ezerkétszáz gyerekkel és családjával, iskolájával kapcsolatot tartani, ezerkétszáz pályaművet elolvasni, de látva a csillogó szemű, izgatott, vidám, megilletődött gyerekeket és a büszke, meghatott, boldog szülőket, úgy érezzük, hogy fontos és jelentős ügyet szolgálhattunk. ■

A X. Janikovszky Éva meseíró pályázat díjazottjai, 2013

I. korcsoport (6–10 éves)

- 1.díj Kiss Sarlott Melanie: Végre lány!
- 2.díj Fekete Szonja-Sessler Dóra: A Barackpüre
Rozgonyi Levente: A Kocsikutya
- 3.díj Czenner Gergely: Az iskolai bosszancsok
Köves Auróra: Bonbon sztori
Ruff István: A titokzatos pásztri hazatalál
- Különdíj Boné Ilan: Pamacsfark és a répa (Meg még valaki)
Erlitz Berta: A szórakozott nyúl
Farkas Máté: Mazsola kalandjai
Gallai Soma: Az úgy volt...
Németh Olivér: Sün Mihály, a kis regényíró
Rédei Zita Enikő: A rosszul őrzött homokóra
Stefanic Fanni: A kóbor Szellő
Szele Viktória: Az úgy volt...
Trapp Margaréta: „Egy nap, egy tanulságos vadászat”
Ujhelyi Patrik: Békát hívj segítségül!

II. korcsoport (11–16 éves)

- 1.díj Harsányi Tamás: Klau története
- 2.díj Kis-Lőrincz Katalin: Egy döntés
Koós István: Találkozásaim, avagy mesék a XXI. századból
- 3.díj Ekler-Szabó Botond Alexander: A Fekete madár árnyékában. Török
gyerek magyar gyerek
- Különdíj Fülöp Anna: A kék nárcisz
Iványi Balázs: A ravasz felbukkan Tuamotu-n
Czifrik Eszter Lilla: Bánatfutárok
Fábián Flóra: A valódi zoknik
Földes Ferenc: Matekmese
Füstös Julianna: Éjország
Gelle Sára: Mit rejt a padlás?
Gergely Dorina Petra: A vidám sárkányvadász
Gombás Lilla: Az igaz barát
Kerekes Ákos: Kegyelmi utca 6-7. szám
Németh Rebeka: Egy névtelen álom
Ősz-Farkas Ábel: Szilvalekvár
Rebek Zoé: A remény hal meg utoljára, mert ... ő a gyilkos
Remzső Milán: Az igazi kincs
Szabó Dorottya: Mindörökké barátok